

מקורות פרשת חוקת וג' תמוז תשפ"ג הדיאלוג המבריק בין רבי יהושע ליהודי אלכסנדריה

3. ליקוטי שיחות יח/241: שתי תשובותיו של רבי יהושע בן חנניה תמוהות: ראשית, אם אינו יודע את התשובה, עליו לומר 'איני יודע' ולא 'כשיקומו נחכם להן', כמדתו של חכם 'שעל מה שלא יודע אומר לא שמעתי ומודה על האמת'. שנית, מהו דיוק הלשון 'לכשיבוא משה רבנו' ולא כמו הלשון השגור 'כשיבוא אליהו'? ומהו דיוק הלשון 'לכשיבוא משה רבנו עמהם'?

שם/247: הספק שלהם הייתה אודות דור המדבר, שאמר רבי עקיבא שאין להם חלק לעולם הבא. ולכן עולה השאלה האם גופם נרקב לגמרי ותחיית המתים תהיה באופן של התחדשות הגוף לגמרי ולא תהיה נגיעה במציאות המת שמטמאת. או נשארה עצם לזו מהגוף הראשוני שלהם והיא תתפשט ותתרחב לעתיד לבוא ואז הקמים צריכים להיות טמאים מצד הנגיעה בחלק הגוף המת? ענה רבי יהושע: ראשית, 'לכשיבואו נחכם להן', כלומר, השאלה היא **מציאותית** ונוכל לבחון אותה רק כשתרחש הקימה. שנית, 'לכשיבוא משה רבנו עמהם': מובא בתנחומא שמשה נשאר במדבר כדי להקים בני עמו בתחיית המתים, ולכן יבוא משה רבנו 'עמהם', כי הזכות שלו תקימם. ומכך מובן שנשאר משהו ממציאותם הראשונה ותחייתם תהיה מגופם הראשוני ויהיו צריכים הזאת דטומאת מת.

תוכן מליקוטי שיחות כה/272: בעוד שיעקב אמר 'אל נא תקברני במצרים', יוסף השביע את בניו שיוציאו את עצמותיו עימם כשיצאו ממצרים ועד אז ארונו של יוסף היה טמון במצרים. שכן יעקב סבר ש'אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים' וכדי שיהודים יוכלו לעלות ממצרים ולהעלות לקדושה את ענייני מצרים, עליהם לקיים קשר עם מקום נעלה ממצרים. אולם מצד עניינו של יוסף, יעקב צריך להישאר דווקא במצרים בכדי שזכותו תגן על בניו כפי שהם בגלות מצרים. וכך נהג יוסף עצמו שנשאר שם. ולכן יעקב דרש מיוסף **שבועה** על כך שייקחהו ממצרים, התחייבות שלמעלה מטעם ודעת.

1. **שמות טו,כב:** ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים: ויבאו מרתה ולא יכלו לשתת מים ממרה כי מרים הם ... ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים שם שם לו **חק ומשפט** ושם נסהו.

רש"י: במרה נתן להם מקצת פרשיות של תורה שיתעסקו בהן: שבת, **פרה אדומה** (כמו שנאמר 'חק'), וכיבוד אב ואם ודינים.

גיטין ס,א: שמנה פרשיות נאמרו ביום שהוקם בו המשכן .. פרשת כוהנים ('אמור אל הכהנים' שלא להיטמא למת עקב התחלת העבודה במשכן) ... ופרשת פרה אדומה.

רש"י: לפי שביום המחרת נשרפה הפרה להיות נטהרין לפסחיהן, וקודם לא יכלו לעשותה דבעינן 'והזה אל נכח פני אהל מועד'.

חזקוני שמות טו,כה: 'חק ומשפט' פירש רש"י פרה אדומה ודינין, מיהו לא **נעשית** עד שנה שניה.

מועד קטן כח,א: למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה, לומר לך מה פרה אדומה מכפרת, אף מיתתן של צדיקים מכפרת.

2. **נדה ע,ב:** שנים עשר דברים שאלו אנשי אלכסנדריה את רבי יהושע בן חנניה ... שלשה דברי בורות: א. אשתו של לוט מהו שתטמא? אמר להם: מת מטמא ואין נציב מלח מטמא. ב. בן שונמית מהו שיטמא? אמר להן: מת מטמא ואין חי מטמא. ג. מתים לעתיד לבא, צריכין הזאה שלישי ושביעי או אין צריכין? אמר להן: לכשיחיו נחכם להן. איכא דאמרי: לכשיבא משה רבינו עמהם.

ליקוטי שיחות יח/251: אלכסנדריה היא הרי עיר במצרים, שעליה נאמר 'לא תוסיפון לשוב', והרמב"ם מדגיש שאלכסנדריה בכלל האיסור. ויש לומר שסברתם הייתה: לכתחילה הם הלכו זמנית על מנת שלא להשתקע שם, ואף שבינתיים השתקעו ולא יצאו משם - הולכים בתר **המצב הראשוני**. ולבירור הדבר הציגו את שלוש השאלות של אשת לוט, בן השונמית, ומתים לעתיד לבוא.

מהרש"א: הם חשבו שאף שנשתנית להיות נציב מלח בצורתה, החומר הראשון שהוא כשר עדיין קיים ותיטמא. השיב להם דאין נציב מלח מטמא, שמה שמשנה ה' יתברך במעשה בראשית בשינוי הטבעיים הוא שינוי גמור, כאילו הוא בריאה חדשה, ואין כאן חומר ראשון כלל שיטמא. לגבי בן השונמית: הם טעו לומר כי הגוף חשוב כמת ואלו החיים אשר באו לו ע"י תפלת אלישע אינם אלא מקריים, והגוף הוא עדיין מת ויטמא טומאת מת והשיב להם דאין חי מטמא דאין כאן חיים מקריים כי ע"י הנביא ג"כ אפשר שישנה מעשה בראשית וכאילו לא מת כלל.